

JERZY JÓZEFAT LIPA

(ur. 14 XI 1932 r. w Bychawie)

Członek korespondent PAN od 1998 r.

Członek rzeczywisty PAN od 2010 r.

OCHRONA ROŚLIN

protozoologia, patologia bezkręgowców

kwarantannowe i inwazyjne agrofagi

e-mail: jjlipa@amu.edu.pl

e-mail: j.j.lipa@iorpib.poznan.pl

Instytut Ochrony Roślin – Państwowy Instytut Badawczy

Zakład Metod Biologicznych w Poznaniu

ul. Węgorka 20, 60-318 Poznań, tel.: 61 8649078; 602583858

Działalność naukowa

Badania z zakresu patologii owadów, twórczy wkład w poznanie fauny krajowej i światowej pierwotniaków pasożytujących w owadach – opis nowych gatunków, rodzajów i rodzin. Stworzenie podstaw dla biologicznych metod zwalczania wielu gatunków szkodliwych stawonogów dla Polski, Finlandii, Meksyku, Hiszpanii, USA i Afryki.

Wykształcenie i stopnie oraz tytuły naukowe

1953 – magister, Uniwersytet Warszawski

1962 – doktor nauk rolniczo-leśnych, Wydział Rolniczy, Wyższa Szkoła Rolnicza w Poznaniu

1967 – doktor habilitowany, Instytut Biologii Stosowanej, Wyższa Szkoła Rolnicza w Poznaniu

1972 – profesor nadzwyczajny nauk przyrodniczych

1979 – profesor zwyczajny nauk przyrodniczych

Zatrudnienie oraz zajmowane stanowiska

1953-1957 – asystent, Instytut Ochrony Roślin, Puławy

1960-1964 – kierownik Pracowni Biologicznych Metod Ochrony Roślin, IOR w Poznaniu

1967-1993 – kierownik Zakładu Metod Zwalczania Chorób i Szkodników Roślin, IOR w Poznaniu

od 1993 – kierownik Zakładu Metod Biologicznych i Kwarantanny, IOR w Poznaniu

Profesor wizytujący: Centrum Badań Rolniczych Finlandii w Jokioinen, Finlandia (1990), Katedra

Entomologii Uniwersytetu w Kordobie, Hiszpania (1997), Katedra Entomologii Uniwersytetu

UNAM w Pamplonie, Hiszpania (1999)

Najważniejsze książki i artykuły naukowe

Łączny dorobek: 1174 pozycje, w tym 6 monografi i 221 prac badawczych, 41 książek lub ich rozdziałów, 142 pozycje ukazały się w czasopismach zagranicznych, m.in.:

Studies on Gregarines (Gregarinomorpha) of Arthropods in Poland, Acta Protozoologica, 5, 1967.

Insects and Mites Associated with Cultivated and Weedy Cruciferous Plants in Poland and Central Europe (wsp.: A. Studziński, D. Małachowska). PWN, Warszawa-Poznań 1977.

Spiroplasma leucomae sp. nov., *Isolated in Poland from the White Satin Moth Larvae Leucoma salicis* L. (wsp.: M. A. Odouri, A. Gasparich), *International Journal of Systematic and Evolutionary Microbiology*, 55, 2005.

Prevalence of Eugregarines (Apicomplexa: Eugregarinida) Parasitizing in Ground Beetles (Coleoptera, Carabidae) in Various Habitats. (wsp.: P. Sienkiewicz), *Polish Journal of Entomology*, 78, 2009.

Ultrastructure, Characteristic Features and Occurrence of Nosema leptinotarsae Lipa, 1968, a Microsporidian Pathogen of Leptinotarsa decemlineata (Coleoptera, Chrysomelidae). (wsp.: M. Yaman, N. Ozcan, R. Radek, A. Linde), *Acta Parasitologica*, 56, 2011.

Przynależność do towarzystw naukowych, komitetów redakcyjnych czasopism oraz inne formy działalności

Członek Prezydium Oddziału PAN w Poznaniu (1999-2010); Przewodniczący Komitetu Ochrony Roślin PAN (1996-2006), honorowy przewodniczący (od 2007); Przewodniczący rad naukowych: Instytutu Badań Środowiska Rolniczego i Leśnego w Poznaniu (1995-2011); Instytutu Genetyki Roślin PAN w Poznaniu (2007-2011); „Bulletin of the Polish Academy of Sciences – Series Biological Sciences”, redaktor (1997-2000); „Roczniki Nauk Rolniczych – Seria E – Ochrona Roślin”, redaktor naczelny (2000-2003); „Journal of Plant Protection Research”, redaktor naczelny (2003-2008); z-ca redaktora naczelnego „Progress in Plant Protection” (1962-2009); członek komitetów redakcyjnych czterech zagranicznych czasopism, w tym „Journal of Invertebrate Pathology” i „Bulletin of the International Organization of Biological Control”; Członek: Indyjskiej Akademii Zoologii (1986); Nowojorskiej Akademii Nauk (1996); Rosyjskiej Akademii Nauk Rolniczych (1997); Gruzjińskiej Akademii Nauk Ekologicznych (1998); Królewskiej Szwedzkiej Akademii Nauk Rolniczych i Leśnych (1999); Ukraińskiej Akademii Nauk Agrarnych (1999); członek korespondent Polskiej Akademii Umiejętności (2000); Wiceprezydent (1974-82), członek Rady Wykonawczej (1983-1998), członek honorowy (od 2001) Międzynarodowej Organizacji Biologicznego Zwalczania IOBC-EPRS; Przewodniczący (1967-1972) poznańskiego oddziału Polskiego Towarzystwa Przyrodników im. Kopernika w Poznaniu; Wiceprezes Polskiego Towarzystwa Entomologicznego (1983-1989); Członek honorowy: Fińskiego Towarzystwa Entomologicznego (od 1980); Rosyjskiego Towarzystwa Entomologicznego (od 1996); Polskiego Towarzystwa Entomologicznego (od 1998).

Najważniejsze nagrody i odznaczenia

Nagroda Wydziału V PAN (1967); nagroda Ministra Szkolnictwa Wyższego, Nauki i Techniki (1976); nagroda Ministra Rolnictwa i Leśnictwa (1978); nagroda Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej (1984); dyplomy za realizację czterech projektów badawczych finansowanych przez Ministerstwo Rolnictwa Stanów Zjednoczonych (USDA) w ramach programu PL-480: FG-Po-112-61, FG-Po-194, FG-Po-279, FG-Po-248 (1966-98); Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski (1984); Krzyż Komandorski Orderu Odrodzenia Polski (2002); odznaka „Zasłużony Pracownik Rolnictwa” (1984); Złota Odznaka „Za Zasługi dla Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej” (1996); Medal Srebrny 40-lecia Studiów Akademickich Rolnych i Leśnych w Poznaniu (1962); Złota Odznaka Polskiego Towarzystwa Entomologicznego (2004); Medal im. Michała Oczapowskiego (2008).